

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, Mgr. Jana Passera, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatele: **vláda**, se sídlem Praha 1, nábř. E. Beneše 4, zastoupená JUDr. V. H., vrchním ředitelem Sekce legislativy a všeobecné správy Ministerstva vnitra, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 3, proti odpůrci: **Národní sjednocení**, se sídlem Praha 8, Křivenická 448, v řízení o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I.** Činnost politické strany Národní sjednocení **se pozastavuje**.
- II.** Navrhovateli **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 5. 10. 2007 podala u Nejvyššího správního soudu vláda (dále jen „navrhovatel“) návrh na pozastavení činnosti politické strany Národní sjednocení (dále jen „odpůrce“) podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnil navrhovatel tím, že odpůrce nepředložil Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy za rok 2005 a 2006 v úplnosti ve smyslu § 18 odst. 5 zákona o politických stranách, ve znění zákona č. 556/2004 Sb., neboť nebyly předloženy na předepsaném formuláři s přílohami podle § 18 odst. 4 téhož zákona.

Odpůrce nevyužil možnosti se k návrhu vyjádřit.

Z obsahu spisu soud zjistil, že podle usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 2447 z 55. schůze konané dne 26. 4. 2006 ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2005 a usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 337 z 15. schůze konané dne 12. 6. 2007 k Doplnění výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2006 odpůrce nepředložil výroční finanční zprávy za rok 2005 a 2006 v úplnosti stanovené zákonem.

Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu.

Podle § 18 odst. 1 zákona o politických stranách jsou strany a hnutí povinny předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až f) citovaného ustanovení. Dle odst. 4 stejného ustanovení zákona o politických stranách předkládá strana a hnutí výroční finanční zprávu na předepsaném formuláři s přílohami. Ministerstvo financí stanoví prováděcím předpisem vzor formuláře. § 18 odst. 5 zákona o politických stranách pak stanoví, že výroční finanční zpráva je úplná, obsahuje-li všechny požadované náležitosti podle odstavců 1 a 3 a je-li předložena na předepsaném formuláři s přílohami podle odstavce 4.

Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

Podle § 15 odst. 1 citovaného zákona o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Návrh podává vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje soud o takovém návrhu podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, neboť z údajů obsažených ve spise (konkrétně z usnesení Poslanecké sněmovny), bylo zjištěno, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, když opakovaně nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, výroční finanční zprávu za roky 2005 a 2006 v úplnosti požadované zákonem. Neučinil tak ani v době rozhodování Nejvyššího správního soudu. Odpůrce tak nesplnil zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 4 a § 18 odst. 5 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany.

Zdejší soud při rozhodování v této věci nedospěl k závěru, že důsledné trvání na požadavcích stanovených zákonem by bylo přepjatým formalismem. Jak je již shora uvedeno, zákon o politických stranách v § 18 odst. 5 výslovně stanoví, že výroční finanční zpráva je úplná, obsahuje-li všechny požadované náležitosti podle odstavců 1 a 3 a e-li předložena na předepsaném formuláři s přílohami podle odstavce 4. Na základě užití spojky „a“ je třeba toto ustanovení aplikovat tak, že obě zde stanovené náležitosti musí být splněny současně, kumulativně, nepostačí pouze naplnění některé z nich. Proto výklad v tom smyslu, že není třeba trvat na podání výroční finanční zprávy na předepsaném formuláři, by byl nejen výkladem jdoucím nad rámec zákona, ale byl by se zákonem v přímém rozporu. Dále ani samotný obsah formuláře není bezúčelný. Pro posouzení hospodaření stran a hnutí je důležité, jak tyto vyplní, případně nevyplní, všechny jednotlivé položky, a subjektivní selekce spočívající v uvedení jen některých údajů, provedená samotnou politickou stranou či hnutím, tak není akceptovatelná. Subjekty, které nepředloží výroční finanční zprávu v úplnosti, mají nadto možnost tento protiprávní stav až do doby rozhodnutí soudu napravit, což však odpůrce v tomto případě neučinil.

Nepředloží-li politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu vůbec, anebo ji nepředloží se zákonem požadovanými náležitostmi, a stane-li se tak opakovaně, pak takové porušení § 18 zákona o politických stranách opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Odpůrce za rok 2005 a 2006 předložil výroční finanční zprávy nesprávně a v rozporu s § 18 odst. 4 zákona o politických stranách ve formě jím zpracovaných dokumentů namísto předepsaného formuláře stanoveného ministerstvem financí prováděcím předpisem (vyhláška č. 273/2005 Sb.). Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, Pl. ÚS 26/94, podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoli jednorázově porušily, ale toto porušování má charakter perpetuálního chování – viz znění § 4 zákona) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu.

Nejvyšší správní soud proto rozhodl na podkladě návrhu oprávněného subjektu o pozastavení činnosti odpůrce, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 18 odst. 4 ve spojení s § 18 odst. 5 zákona o politických stranách. Ve věci rozhodl soud bez jednání za podmínky souhlasu účastníků (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Pro úplnost lze dodat, že podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona o politických stranách mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 tohoto zákona žalobu ve správním soudnictví na rozpuštění strany. Podle § 14 odst. 3 uvedeného zákona dojde-li ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšnému navrhovateli, který ostatně náhradu nákladů nepožadoval, podle obsahu spisu náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustná obnova řízení za podmínek uvedených v § 111 a násl. s. ř. s. Návrh na obnovu řízení lze podat k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy ten, kdo obnovu řízení navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy. Po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí však může být návrh podán jen tehdy, jestliže byl zrušen trestní rozsudek, jímž byl soud při svém rozhodování vázán.

V Brně dne 20. listopadu 2007

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu